

otročičem kruhka več dati, in sred sladkega petja tičic milo zdihuje oče, ker je že zdavnej zadnjo merico v malin zanesel in edino kravico prodal. Ženo in otroke vidi oče medle okrog tavati, sam pa je tudi tako slab, da se komaj na nogah derži. Gré k svojim prijatlom, jim toži revšino, ter prosi — milo prosi, da bi se kamen usmilil s povzdignjenimi rokami prosi za malo posojilo. Oni ga pomilujejo, mu dobre svete dajo; al — sila potrebno pomoč mu odrečejo, boječi se, da bi pri poštem revnem kmetu njihovi dnarji premalo dobička donášali. Pride domú, pa najde z eksekucijo za štibro ali drug davek vojaka, kateri ga gromeče pozdravlja „plačaj! plačaj!“ O revček! ko bi te vera ne tolažila v taki stiski, kaj bi storil? Gotovo bi si življenje končal in storil kakor delajo zdaj mnogi veliki gospodje toda iz družih vzrokov! Lepo je slišati, kako visokospoštovana gospôda revnim kmetom pomaga, celó narodi hitijo sosednim narodom z dobro roko na pomoč. Slava jim! Oj! da bi se vendar tudi štajarskih Slovencev kdo usmilil; revni so gotovo; če ne vsi, vendar večja polovica veliko pomanjkanja terpi. Da bi se bogati možje našli, ki bi poštemim in pridnim kmetom v veliki sili s posojenim denarjem pomagali, da bi ne samo na hiše in zemljiša, temuč tudi na poštemost in pridnost svoje denarje nakladali. Stoterni „Bog lonaj!“ in tisuči zahvalni zdihljeji do Boga in dobrotnikov bi jim gotovo večje obresti donášali, kakor marsiktera špekulacija! — Lansko leto so napadli dvojni sovražniki našo krasno carevino: unanji in notranji. Veliko so unanji škodovali, al tudi notranji niso napravili malo škode. Vzeli so nam in živini ljubi kruh in živež, kterega je še suša pustila; premenili so nam lepe travnike in njive v goljave, — in te sovražnike bi pustili pri miru, da se s kervavimi žuli naših rok mastijo, nam in živini ljubi živež pokončavajo? Ne! ne! Hajdimo kmetje! Hura! nad kebrovo zalego in kebre! Potovaje iz Črešenskih goric v Šentjur sem zadel na cele kupe belih červov, kateri so na cesti poginivali, nekteri pečeni od sonca, nekteri povoženi ali sicer poteptani. V serce me je veselilo, da se je saj enkrat pri nas vojska začela zoper hroščevo zalego in da je marsikter bel červ poginil. Gospodar oraje na njivi zapoveduje družini svoji, za njim gredé v korbice požrešne červe pobirati ter jih na cesto terdo ali v žerjavico (kar je najbolje) vreči, da se sožgejo in spečejo. Za družino pa po ostalih červih rezerva — to je, domača kuretnina — strašno seka, ne pozna ne milosti ne pardona, dokler ni nje želodec do terdega s to tečno hrano nabit. Hej kmetje! zmaga mora biti naša; le zedinjeni vsi sežimo na te požeruhe, kateri so nam lani marsikteri kos kruha požerli; sežimo posebno prihodnje na nje, ko se bojo naših lepih gojzdov lotili. Tedaj kmetje na noge! vsi zedinjeni obljubimo do zadnjega jih pokončati — saj živijo od naših žuljev, saj se gostijo, ko mi stradamo. Kmetje! „Novice“ bodo našo slavo oznanovale celemu svetu, če bomo ta škodljivi zarod pokončali; dopisnik iz Črešenskih goric bo pa radosten vse natanko oznanil, kar bo o vojski zoper kebre vidil, slišal in skusil.

Joško Iskrač, kmet.

Iz Postojne. Vodstvo postojnske jame oklicuje, da binkoštni pondeljek od treh popoldne do šestih zvečer bojo navadne veselice s plesom v tukajšnjem podzemeljskem raji.

Iz Ljubljane. Za gotovo moremo povedati, da 15. dan t. m. so naš svetli knez in škof prejeli papeževo pismo iz Rima in da bojo 17. dan prihodnjega mesca na Dunaji za škofa posvečeni, po tem pa ostanejo še nekoliko dni na Dunaji in berž ko ne utegnejo v nedeljo po sv. Petru in Pavlu škofovski prestol v Ljubljani slovesno nastopiti. — Po ukazu cesarskem se ima vojaško deželno glavno poveljstvo (deželna general-komanda) z vsemi dotičnimi pisarnicami in kasami iz Verone v Ljubljano preseliti. Ako bi se bil prostor za pisarnice in stanovanje uradnikov berž mogel dobiti, bi prišla komanda kmali v naše mesto, — ker so

pa še le pripravne hiše za pisarnice se dobile, vseh 122 stanovanj za uradnike pa še ne, čeravno ni dvombe, da se bojo počasi dobile, se utegne ta preselitev še le o sv. Miheleu zgoditi. V Ljubljano bo s tem pritekalo veliko dnarja vsaki mesec, ker pravijo, da plača, ki jo uradniki general-komande dobivajo, znaša vsaki mesec 40.000 gold. Mestna gosposka bo pa mogla kakor drugod tako tudi tukaj za posebno kaso skrbeti, da se bo doplačevalo hišnim gospodarjem za stanovanja vojaških uradnikov, ako se tarifa, po kateri vojaki staniša pri nas plačujejo, iz 4. verste ne povzdigne na 2. versto. Spet pa se očitno razodeva, da nam v Ljubljani stanovališč manjka, in pri vsem ne zidajo ljudje skor nič, ker sedaj kapital, na hišno zidanje obrnjen, ne donáša toliko obresti kakor pri družih špekulacijah. Čudno je pa to, da se naša hranilnica, čeravno je veliki zbor zidanje že dolgo sklenil, še nikakor ne pripravlja, da bi povikšala svoje poslopje! Kakor slišimo, bo mestna gosposka prosila, naj bi se čas, za kterega so nove hiše oproštene hišnega davka, saj podaljšal na 20 let, da bi gospodarji več veselja imeli se lotiti novih stavb. — Huda suša in velika vročina nas tare, pa veseli smo še, da tista grozna nevihta z debelo točo, ki je pobelila v nedeljo popoldne celo bližnjo goro Krim in je potokla tudi okoli Rakitne in še dalje okoli, se ni vsula tudi pri nas. — Danes (22. maja) smo dobili perve češnje iz Vipave; kasneje tedaj za več dni kakor druge leta.

Iz Ljubljane. Gospod Alfred Kom, tukajšni učenik muzike, je napravil muzično posodivnico, v kateri se dobivajo na pòsodo mnogoverstne reči za klavir. Deležniki plačajo za celo leto 10 gold. nov. dn.; vsak celoletni naročnik dobí pa za nameček darilo (premijo), ki je vredno 4 gold. Tisti, ki niso celoletni naročniki, plačujejo za vsaki eksemplar izposojenih nót 3 nov. kr. na dan. Ker je to lepa prilžnost za vsakega, ki ga veselé muzične reči in ki želi vedno kaj novega, se je nadjati, da ne le Ljubljančanje in Ljubljančanke, ki se radujejo z igranjem na klaviru, temuč tudi vsi prijatli muzike po deželi bojo segli po lepih muzičnih rečéh, ktere nam ponuja Kom-ova posodivnica (v judovskih ulicah št. 232). A. P.

— Ravnokar se nam je povedalo, da so gospod Vilharjeve pesmi gotove in da se že razpošiljajo knjigarjem po vsem Slovenskem, v Zagreb, Reko itd. Cena jim je 70 novih kraje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Protestantom na Ogerskem potolažiti njih pretanko vést, ktera jim ni pripustila, da bi se bili udali ces. patentu od 1. sept. l. l. in zavoljo kterega že več časa terpijo mnogoverstne homatije, so presvitli cesar s pismom od 15. t. m., ki so ga pisali začasnemu deželnemu poglavarju na Ogerskem, fzm. Benedek-u, dovolili vse, da se njih vesti ne bo nobena sila delala, tedaj smejo vse, in tudi po ukazu ces. patenta še ne ustanovljene občine, starešinstva in superintendencije z bore (konvente) napraviti, da ondi sklenejo, kar je dalje zastran cerkvenih zadev treba. Verh tega so po tem ces. pismu vsi pomilosteni, ki so zavolj opornosti proti cesarskemu patentu dosihmal ali že v ječo obsojeni ali še le v sodniški preiskavi bili; vsem je vse prizanešeno. Ogerski časniki pravijo, da je po tem takem 104 oseb oprostenih.

— Kdaj se bo državni zbor začel, še ni znano. Govorí se, da se bojo hitropisni zapisniki (stenografični protokoli) razglaševali; ali bo pa smel kdo drug poslušati priti, se nič ne sliši.

— Teržaški tergovci Rivoltela, Mandolfo in Brambila, ki so na Dunaji še zmiraj zaperti, so se pri c. kr. deželni višji sodnji pritožili zoper to, da so zaperti, dokler sodnija še le njih djanja preiskuje; al višja sodnija je zavergla to pritožbo.

— Davek za povžite reči ali vžitina je, kakor „Austrija“ pravi, lani v našem cesarstvu znesel za 3 milijone 359.728 gold. več kakor predlanskem, in sicer je vžitina žganja znesla 11 milij. 996.842 gold., vina in mošta 5 milij. 552.022 gold., ola (piva) 13 milij. 861.482 gold., mesa 5 milij. 523.182, cukra 2 milij. 818.758 gold., drugih živežev 4 milij. 644.085 gold., skupaj 44 milijonov 396.723 gold. Ta obilniši znesek pa ne izvira samo iz tega, da se je teh reči lani več povžilo kakor predlanskem, temuč večidel od vojskine doklade z 20 od 100 gold.

— V zboru geografičnega društva je 15. dan t. m. c. k. ministerski koncipist povedal, da čez 100.000 Avstrijancov živi v unanjih deželah; kakih 50.000 jih je v Moldavi, Vlahii in Serbii, čez 20.000 v Nemčii, blizo 10.000 v Turčii, v severni Ameriki jih je 20.000, ki imajo tam že svojo hišo in svojo zemljo in so že ameriški državljani. Čehi se najraje preseljujejo kam drugam; Göhlert je rekel, da blizo 40.000 jih biva v unanjih državah.

Ogersko. Časniku „Pesti Hirnök“ se iz Dunaja piše, da kmali utegne cesarski ukaz oklican biti, po katerem se ima na peštanskem vseučilišču madžarski jezik kot učni jezik upeljati. Časnik „Pesti Hirnap“ pa pravi, da za gotovo more povedati, da je c. kr. višja deželna sodnija v Peštu sklenila ministerstvo prositi, naj bi se madžarskemu jeziku pri sodnijah še večja veljava dovolila. — Tako začenjajo domači jeziki avstrijskih narodov v šolah in kancelijah čedalje veljavniši prihajati. — Kakor „Ost. P.“ piše, bojo začasne državne svetovavce izvoljeni grofi Juri Apponyi, Janez Barkoczy, Juri Majlath in pa župan Toperczer stopili v državno svetovavstvo, baron Eötvös se je odpovedal; kaj pa bo baron Vay storil, se še za gotovo ne vé.

Iz Marskega. V Starem mestu se je 7. dan t. m. pripetila žalostna prigodba. Neka gostja gré k hišni gospodnji po mleka in pusti v hiši za par minut svoje dete v zibelki samo. Ko nazaj pride, vidi svinjo s prednjima nogama v zibelki; groza jo preletí to viditi, zavpije in plane nad nesrečnega otročiča, pa že mu je svinja odjedla spodnjo čeljust, jezik in nos, — v malo urah je revče smert storilo. — Matere, matere! še zmiraj ste premalo skerbne. — V Bernu in njegovi okolici je 13. t. m. bila strašna huda ura; 10 minut je padala toča kot lešnik debela, da je bila za 2 pavca na debelo na tleh.

Iz Milana. Francozka armada je začela Lombardijo zapuščati. „Gaz. di Milano“ brez ovinkov pravi, da berž po zmagi na Napolitanskem pride Beneško na versto!

Iz Turina 13. maja. Gosp. Cerutti, general-sekreter v ministerstvu unanjih zadev, je te dni v državnem zboru rekel: „Čas novih nevarnost pa tudi novih zmag Viktor Emanuelove armade se nam bliža“. Te besede so osupnile vsakega toliko bolj, ker je Cerutti najbolj prijatelj Cavourjev. — Sardinska vlada je nekatere škofove v novopridobljenih deželah, ki 13. dan t. m. niso hotli obhajati ustavnega praznika, dala odstaviti, nekatere pa celó zapreti! Kardinal Viale Prelá, nadškof v Bolonii, je za pljučno bolezen umrl.

Iz Napolitanskega. Napolitanska vlada je zdaj v hudih homatijah, ker Garibaldi že unema punt po celi deželi. 11. dan t. m. so njegove čete na 2 ladijah se v Marsailo pripeljale; napolitanske ladije so začele sicer na Garibaldove streljati, al angleške ladije so se postavile vmes, češ, da imajo angleških oficirjev va-nje vzeti, in v takem zavetju so stopili Garibaldovci na suho. Noter do odhoda ni nek Garibaldi nobenemu besedice zinil, kaj misli in kam gré; še le ko je v ladijo stopil, je zaklical svojemu prijatelju Ninu Biksiu: „Hajd! proti Sicilii, da jo rešimo kralja“. „Times“ piše, da 11. maja je 2000 Lahov v Marsaili pritislilo h bregu, ki so se nemudoma dalje po-

dali v Calato, Fimi in Alcomo, kjer so bili ustajniki zbrani. Kaj se dalje godí in kje je Garibaldi sam, se še nič prav ne vé, ker ene pisma pravijo tako, druge pa tako. Po telegramu iz Napolja 18. dan t. m. je kraljeva armada pri Katalafimi (na poti med Trapano in Palermo) Garibaldovo z bajoneti prijela in jo popolnoma zmagala; po telegramu iz Turina 18. maja je bil boj v Pioppi, v katerem je bila kraljeva armada tepena. Garibaldi je bil po tem telegramu 15. dan t. m. v Alkami. Po pismih, ki jih je pa prejela „Patrie“ 18. dan t. m. v Pariz, ni Garibaldi šel v Sicilijo. Sploh so vse novice o tem še tako zmešane, da še nič pravega ne vé, ker je še le začetek početja, ktere ravno tako prederzni kakor zviti vojskovodja Garibaldi ni na veliki zvon obesel. V takih okoljshinah tudi nihče ne vé, kakošen bo konec te nenavadne prederznosti, ker vse je na tem ležeče, ali je Garibaldi razrušenje celega napolitanskega kraljestva počel s tihim dovoljenjem vlade sardinske in francozke ali pa le na svojo roko in na svojo srečo. Silno hude homatije bojo gotovo še nastopile, ako bo šlo puntarskim banderom po sreči; že je namreč napolitanski minister unanjih zadev vsem poročnikom unanjih vlad pismo poslal, v katerem pravi, da je sardinska vlada kriva Garibaldovega početja; sardinski poročnik je prostiral zoper to neveljavno in žalivno obdolževanje.

Iz Rima 18. maja. Te dni je bilo čutiti neko posebno gibanje med armado Lamoricierevo, ker se je bilo bati, da bi Garibaldovci ne planili v rimsko deželo. — Letna plača za generala Lamoricierega je določena na 40.000 frankov; zraven tega ima še prosto stanovanje in nekatere druge boljše.

Francozko. Iz Pariza 13. maja. Veliki knez rusovski Nikolaj je prišel danes v Pariz in je že bil pri cesarju.

Iz Berolina 18. maja. Čudna govorica gré ravnokar od ust do ust po celem mestu. Pravijo, da je nekdo neko pismo (depešo), ki ga je pruski princ-vladar princu Albertu, možu angleške kraljice v London poslal, ukradel, in da je to pismo cesarju Napoleonu v roke prišlo.

Rusovsko. Iz Petrograda. Da je rusovska vlada spet besedo poprijela o turških zadevah, je osupnilo diplomacijo cele Evrope tako zlo, da so poslednje dni zavoljo tega in zavoljo Garibaldovega početja na Laškem po vseh borzah kurzi zlo padati začeli. Najnovejše novice nam pripovedujejo rusovsko namembo tako-le: Minister Gorčakov je poročnikom velikih evropskih vlad razodel, da je stiska kristjanov v Turčii zdaj še huja kakor je bila pred zadnjo vojsko, in to je dokazal z mnogimi dogodbami. Rusija noče — je rekel — novih zmotnjav napraviti svetu, al to želi, da bi vlade resno preiskale: ali je Turčija spolnila svojo dolžnost ali ne? Ako vlade še dalje molčijo k temu, kar Turki počenjajo s kristjani, bo Turčija čedalje bolj prederzna. Angleški minister Sir Crampton je na to le odgovoril, da prigodbe, ki jim jih je Gorčakov povedal, niso resnične, ker to, kar je on (Crampton) zvedil, je vse drugač kakor je to, kar rusovski opravniki pišejo svoji vladi. Ravno pa je časnik „Indep. Belg.“ prinesel telegram iz Petrograda od 18. t. m., v katerem rusovski poslanec iz Londona naznanja knezu Gorčakovu, da se menda angleška vlada ne bo zoperstavila preiskavi, ki ima zvediti, kako se godí kristjanom na Turškem. — Sploh se govori, da je francozko-rusovska zveza o zadevah turških gotova, in da rusovska vlada misli, da je sad na turškem drevesu že tako zrel, da je čas drevo potresti. Komú pa bojo „zlate jabelka“ v naročje padle, ako se to zgodí, le sam Bog vé.

Kursi na Dunaji 22. maja.

5 % metaliki 68 fl. 70 kr.	Ažijo srebra 33 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 79 fl. 10 kr.	Cekini 6 fl. 35 kr.